BRITTA SJÖKVIST, turistentreprenör, Sjökvist gård, Dorotea

UTKAST till profiler för

- SIGA ISAKSSON, pensionat
- BRITTA SJÖKVIST, turistentreprenör, Sjökvist gård. Borgafjällens turisthem 1929

Bild: Britta och Oskar Sjökvist, i finrummet.

Saknas: livshistorier, bilder samt datum & årtal för födelse/död

Roland August och Brita tar emot gäster som kommer för att "jaga ripa enbart för nöjes skull" - en tidig definition på turist. Kanske var Roland August ibland själv någon av de "bärare" som hjälpte jägarna med deras packning från Risbäck. Man rodde då båt mellan sjöarna och gick däremellan.

Roland August hus: Röda huset mitt emot lanthandeln - så här såg det ut vid förra sekelskiftet.

Före 1926 gjorde Roland August i likhet med andra karlar vintertid några handelsresor varje år både österut mot Risbäck och andra byar och västerut mot Norge. 1926 selar han av under sommaren och köper byns första bil men vintertid var det fortfarande häst och släde som gällde då vägen inte plogades första åren. Roland August sköter dessutom både post och telegraf så intresset för kommunikation går det inte att ta miste på!

Traditionen förs vidare inom familjen:

Oskar och Olle tar över diligensen, Amons hustru Elida telegrafen och Max' Birgit kommer att sköta posten under många år. Dottern Siga är en av de tre kvinnor, som får stor betydelse för utveckling av turistnäringen. Hon gifter sig med Hugo Isaksson i slutet av 30-talet och 1946-47 bygger de ut sitt Per-Albin-torp så rejält att där blir plats inte bara för Konsumaffär utan också matservering och sex rum med 20-talet bäddar. De driver sin turistverksamhet ända till slutet av 70-talet.

Siga är dock inte första kvinnan! Svärmor Britta Sjökvist var igång redan 1929 med Borgafjällens Turisthem och Linnea på Borgagården har tagit emot gäster i ett par år innan Hugo byggt färdigt. 1955 kommer så lyftet som på allvar ska sätta Borgafjällen på kartan. Hotell Borgafjäll invigs den 22 februari, samma dag som Hans-Fredrik Jonasson så tragiskt omkommer i en lavinolycka vid Borgahällan.

Fotnot: Borgafjällens Turisthem, Avasjö turisthem eller rätt och slätt Sjökvists gård - Verksamheten kom att ha många namn. I hotelliggaren från 1932 finns noterat 336 gäster med "varierande vistelsetid främst under sommarhalvåret".

Källor:

http://www.doroteabyar.nu/default.asp?path=7171%2C8014&pageid=10152

Litteratur:

- Dorotea hembygdsförening (medarbetare) *Doroteakrönikan*. Dorotea : Dorotea hembygdsförening, 1988-
- Näslund, E. (2002) *Borgabygden i Ord och Bild*. Borga: Elof Näslund, 2002. Svenska 114 s. Umeå

Kontakt: Kontakt: Elof Näslund, Vargvägen 1 906 42 Umeå 090-12 65 19 , 070-394 41 28.

Ur *Borgabygden i Ord och Bild* sid: 99-102. Författare: Elof Näslund

TURISM OCH FRILUFTSLIV

Tidig turism

Redan i slutet av 1800-talet började natur- och fjällälskare att söka sig till våra trakter åtminstone sommartid. Så kan man hitta följande text i Svensk Turistförenings årsbok 1895:

"Borgafjällen ha ryckt oss inpå lifvet och se både lockande och skräckinjagande ut i sin vilda skönhet, märkligt smyger sig en äfventyrsstämning, tung av hemlig ångest, öfver oss. Detta är ett underligt sagoland vi kommit till, en förtrollad skog vi vandra i. Träden ha så sällsamma former, alla blommor äro ängslande bjärta...Och ofvan skyhöga berg, hvilka komma oss att tänka på Himalaya, Anderna, Månbergen, står solen i väster, blodfärgad af solrök"

Författare till dessa rader är den välkände tonsättaren Wilhelm Peterson-Berger. Han torde ha varit den förste som i skrift angett att äventyren finns i våra fjäll (jämför med dagens devis: "Där vägen slutar börjar äventyret"). Några turistanläggningar fanns inte vid denna tid utan man tältade eller tog kvarter i bygdens gårdar.

Nästa uppgift om turism är från 1919, då "fint folk utifrån" var inkvarterade hos August och Britta Amonsson i Avasjö och deras ärende var att jaga ripor. Detta kan väl anses ha varit en synnerligen aktiv turistverksamhet, men än så länge av blygsam omfattning. Denna "turistaktivitet" har sedan ett antal år återuppstått i och med den "fria småfågeljakten". Denna jakt välkomnas naturligtvis av de som får en del av sin bärgning genom den men kan av rennäringsutövare och älgjägare upplevas som ett problem, då den kan störa deras verksamheter.

Borgafjällens turisthem

När vägen blev färdigbyggd till Avasjö 1926 ökade turismen markant. 1929 började det första organiserade mottagandet av turister, då Britta Sjökvist startade det som i början kallades Sjökvists gård, senare Avasjö turisthem och slutligen Borgafjällens turisthem. Britta inrättade då i sin och maken Oskars gård utrymme för 10-15 bäddar och matservering i finrummet (salen). Hon inregistrerade sin pensionatsrörelse och måste därför också föra liggare enligt pensionats- och hotellstadgan. Denna liggare finns bevarad. Av liggaren framgår, att många av de första gästerna var lantmätare, skogschefer o.dyl. och dessa torde ha kommit till Avasjö i tjänsten. Men de flesta gästerna var ändå turister.

För år 1932 har noterats hela 336 inskrivna gäster med varierande vistelsetider. Den 7 augusti 1932, och ytterligare några gånger, var landshövding Rosén inskriven som gäst. En inte alltför vågad gissning är, att han var i Avasjö för att inspektera vägförhållandena och kommunikationerna. Rosén bidrog nämligen mer än de flesta till utbyggnaden av länets vägnät denna tid.

Brittas matservering var, trots begränsade utrymmen, tidigt imponerande. År 1935 intog t.ex 40 riksdagsmän lunch där och huvudrätten var självklart fjällröding. Vad riksdagsmännen i övrigt gjorde i Avasjö är okänt.

Enligt hotelliggaren var Borgafjällens turisthem i drift till 1971. Britta var gammal då och hade för länge sedan upphört med sin matservering, men upprätthöll inkvarteringen.

Förläggningen i Avasjö

I mitten av 1940-talet började Dorotea kommun inse, att det behövdes inkvarteringsmöjligheter i Borgaområdet utöver vad man kunde få i traktens gårdar. Kommunen inrättade därför 1948 vandrarhemmet "Förläggningen i Avasjö" med Siga Isaksson som föreståndare. Förläggningen var i Hagenvalds hemmansgård, som inlösts av kommunen för att bereda plats för det som senare kom att bli Hotell Borgafjäll. Någon större betydelse för turismen fick dock inte denna förläggning. Den användes mest av de som vistades i byn för arbeten av olika slag, t.ex "flottarlag". Av dagboken för förläggningen kan man se, att den också gav möjligheter till gemenskap för bygdens ungdom. Förläggningen fanns kvar till början av 1950-talet.

Sigas pensionat

Siga Isaksson hade genom sitt engagemang i vandrarhemmet funnit en ingång till verksamhet inom turistnäringen. Hon hade tillsammans med sin man Hugo ett arbetarsmåbruk längst österut i Avasjö och i samband med att Hugo byggde ut sitt hus för att etablera konsumbutik där, så byggde han också utrymmen för inkvartering av turister samt en matsal. Där bedrev Siga turistverksamhet från början av 1950-talet till slutet av 1970-talet. Hon kunde erbjuda inkvartering för ca 20 personer och utspisa många därutöver.

Under högsäsong kunde hon ha hela tre dukningar per dag i sin matsal. Det för huset ursprungliga köket, d.v.s det som var avsett för familjen fick räcka till också för hennes restaurangverksamhet.